

NIEUWSBRIEF

Onderzoeksprogramma Peripartum Psychiatrie Erasmus MC Rotterdam

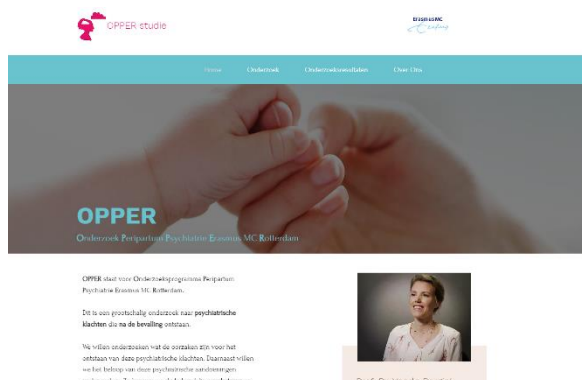
Deze nieuwsbrief is bestemd voor iedereen die deelneemt aan dit onderzoek of interesse heeft in het onderzoeksprogramma. Via deze weg willen wij u op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen binnen het onderzoeksprogramma.

OPPER richt zich op vrouwen met (risico op) ernstige psychiatrische klachten tijdens de zwangerschap en kraamtijd. Wij hopen met dit onderzoek meer te weten komen over het ontstaan en beloop van postpartum psychose en depressie zodat we deze kunnen voorkomen. Daarnaast willen we graag kijken of deze aandoeningen van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind.

Uitleg Onderzoeksprogramma

De naam van ons gehele onderzoeksprogramma is **OPPER: Onderzoeksprogramma Peripartum Psychiatrie Erasmus MC Rotterdam**. De belangrijkste deelonderzoeken worden hieronder beschreven. Sommige vrouwen doen mee aan 1 deelonderzoek van OPFER, anderen aan meerdere onderzoeken, afhankelijk van ieders persoonlijke situatie. We zijn enorm dankbaar dat zo veel vrouwen willen bijdragen aan OPFER!

Nieuws binnen OPFER

OPFER staat voor Onderzoeksprogramma Peripartum Psychiatrie Erasmus MC Rotterdam.

Dit is een prospectief onderzoek naar psychiatrische klachten die na de bevalling ontstaan.

We willen onderzoeken wat de gevolgen zijn voor het ontstaan van deze psychiatrische klachten. Daarnaast willen we het beloop van deze psychiatrische aandoeningen onderzoeken ten aanzien van de ontwikkeling van het kind.

Prof. Dr. Veerle Bergink

- Onze [website](http://www.OPFERstudie.nl) is online: www.OPFERstudie.nl
Hier kunt u informatie terug vinden over de OPFER studie. Ook zijn hier bijvoorbeeld de nieuwsbrieven terug te vinden en links met meer informatie.

- **Terugkom-moment Stichting Me Mam**
Oproep voor vrouwen die opgenomen zijn geweest op de MBU van het Erasmus MC
Herken je dat, dat je toentertijd met ontslag bent gegaan uit het Erasmus MC en nu er tijd verstreken is, je nog wel eens terug wilt naar de plek waar zoveel herinneringen liggen?
Vanuit Stichting Me Mam organiseren we een **terugkom-moment in het Erasmus MC**. Heb je belangstelling voor dit terugkom-moment, laat het ons weten! De link hiervoor vind je op de homepage van Stichting Me Mam.
Bijdrage van Linda en Marieke van Stichting Me Mam www.memam.nl
- We zullen een aantal vrouwen binnen het OPFER onderzoek **benaderen** of het afgenomen bloed gebruikt mag worden voor onderzoek naar de rol van hormoongevoeligheid in postpartum stemmingstoornissen.
Coördinator: Nicola Westerbeek
- In januari 2022 is Eline Poels **gepromoveerd** op haar proefschrift: 'Lithium use During Pregnancy Consequences for development: from conception to childhood'. U kunt ons mailen als u het gehele boekje (proefschrift) in PDF-format wilt ontvangen, dan sturen wij u deze per mail toe.

Ontstaan en beloop van psychiatrische aandoeningen in de kraamtijd

Bij vrouwen die na hun bevalling zijn opgenomen op de Afdeling Psychiatrie van het Erasmus MC of het St. Antonius Ziekenhuis vervolgen we het beloop van de psychiatrische klachten. Inmiddels doen 393 vrouwen mee aan dit deelonderzoek, waarvan we tot nu toe van 151 vrouwen het beloop hebben kunnen vervolgen tot vier jaar na bevalling.

Coördinator: Nicola Westerbeek
Email: opper@erasmusmc.nl

Sinds 2017 onderzoeken we of er aanwijzingen zijn voor afwijkingen van de hersenstructuur en de hersenactiviteit bij vrouwen die na de bevalling van hun kind ernstige psychiatrische klachten krijgen.

Er is nog nooit eerder onderzocht wat er gebeurt in de hersenen tijdens deze vaak korte, maar zeer heftige ziekteperiode. We maken bij vrouwen een MRI-scan van de hersenen vlak na het ontstaan van de psychiatrische aandoening én nadat vrouwen hersteld zijn.

We maken ook MRI-scans bij kraamvrouwen zonder psychiatrische klachten. Inmiddels hebben al 75 moeders deelgenomen aan dit deelonderzoek.

Coördinator: Nicola Westerbeek

Email: opper@erasmusmc.nl

Gezonde vrijwilligers

Naast vrouwen die een postpartum psychiatrische aandoening hebben doorgemaakt zijn wij ook nog op zoek naar zwangeren en kraamvrouwen (bevalling <6 weken) zonder psychiatrische voorgeschiedenis, die als vrijwilliger mee willen doen aan het onderzoek. Kent u iemand die mee zou willen doen? Neem dan contact op met Nicola Westerbeek via opper@erasmusmc.nl

Onderzoek binnen OPPER: Kinderen

Update Image_AL study

De Image_AL study is een onderzoek naar de hersenontwikkeling van kinderen die zijn blootgesteld aan lithium of antipsychotica tijdens de zwangerschap. Aan dit onderzoek deden kinderen in de leeftijd van 6-14 jaar mee, die wel of niet blootgesteld waren aan medicatie tijdens de zwangerschap. Er werden neuropsychologische testen afgenomen en MRI hersenscans gemaakt. Het verzamelen van onderzoeksgegevens is in maart 2020 gestopt. In totaal hebben meer dan 100 kinderen en hun ouders meegedaan aan dit onderzoek! Sindsdien zijn de gegevens geanalyseerd en inmiddels ook gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften. Het eerste artikel is geschreven over het neuropsychologisch onderzoek bij aan lithium blootgestelde kinderen in vergelijking met niet blootgestelde kinderen. Dit betrof de data die we verzameld hebben met de taken en puzzels die

kinderen hebben gemaakt. In dit onderzoek vonden wij geen significant effect van lithium blootstelling tijdens de zwangerschap op het neuropsychologisch functioneren van deze kinderen. Dat is een geruststellende en belangrijke bevinding. Ook hebben we een analyse uitgevoerd naar het neuropsychologisch functioneren van aan antipsychotica blootgestelde kinderen vergeleken met niet blootgestelde kinderen. In dit onderzoek in een kleinere groep werden ook geen verschillen tussen de groepen gevonden. Voor de volledige artikelen kan je gebruik maken van onderstaande links:

- The effect of prenatal lithium exposure on the neuropsychological development of the child
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34585812/>
- Neurodevelopment in school-aged children after intrauterine exposure to antipsychotics
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36333825/>

Coördinator: Eline Poels (psychiater en onderzoeker)

Het MARIO project

Met het MARIO-project willen wij beter begrijpen waarom sommige kinderen van ouders met psychiatrische problemen een stemmingsstoornis krijgen en andere kinderen niet. Gedurende 4 jaar worden verschillende biologische en psychologische metingen gedaan bij kinderen en ouders (met en zonder stemmingsproblemen). We zijn in november 2019 gestart en inmiddels hebben er al meer dan 450 kinderen meegedaan. We zijn nog steeds op zoek naar deelnemers. Als u geïnteresseerd bent, of als u vragen heeft, dan kunt u altijd contact met ons opnemen via onderstaand e-mailadres.

Coördinatoren: Annabel Vreeker en Melany Horsfall

Onderzoeksmedewerker: Stephanie van Eijl

Email: mario@erasmusmc.nl

Lotgenoten

Mentale gezondheid van vrouwen; verslag van een internationaal congres

In november 2022 werd in Maastricht het [Women's Mental Health IAWMH2022 congres](https://www.womeninc.nl/cases/alliantie-gender-ggz/) georganiseerd. Dit internationale congres vindt elke twee à drie jaar plaats, ergens op de wereld. Omdat Nederland dit jaar het gastland was, heeft de Alliantie Gender en Ggz het congres mede georganiseerd
<https://www.womeninc.nl/cases/alliantie-gender-ggz/>.

Vanuit de hele wereld waren er artsen, verpleegkundigen en onderzoekers gekomen om van

elkaar te leren en met elkaar te bouwen aan een betere mentale gezondheid voor vrouwen, wereldwijd.

Vanuit het Erasmus MC zijn een aantal zorgprofessionals en onderzoekers naar het congres gegaan. Zij hebben presentaties verzorgd over de Rotterdamse moeder-baby unit.

Een van de dames uit het OPPER cohort, Monique van den Eijnden, heeft een tweetal presentaties verzorgd over de inzet van ervaringskennis bij wetenschappelijk onderzoek en over de 'lived experience' van postpartum psychose. Dit laatste praatje vond plaats in de plenaire zaal, samen met professor Iris Sommer. Monique en Iris hebben daar ieder vanuit hun eigen perspectief gepresenteerd over gendersensitieve zorg bij psychose. We hopen dat we hiermee de internationale gemeenschap hebben kunnen inspireren om vaker samen te werken met mensen met ervaringskennis.

Bijdrage Monique van den Eijnden

Ook onze collega's van de afdeling Psychiatrie van het Erasmus MC waren aanwezig op dit congres.

Collega's Mijke Lambregtse-van den Berg, Esther Knijff en Astrid Kamperman presenteerden tijdens het

symposium samen met collega's van Arkin, Jasmijn de Vos en Carlinde Broeks, onderzoeksdata en praktische handvaten over de opzet van een dagbehandeling bij zwangere vrouwen op een GGZ poli. Een praktische opzet met inzichtelijke ervaringen vanuit Rotterdam en Amsterdam over het runnen van dagbehandeling voor vrouwen met ernstige psychische aandoeningen en persoonlijkheidsstoornissen.

Stichting Me MAM

Stichting Me Mam heeft op 8 december 2022 het pilot-project 'Samen beter in je vel', een initiatief gefinancierd vanuit het Europese project PATH, afgesloten met een online bijeenkomst. We blikten terug op de gratis bijeenkomsten (live en online) die we voor moeders hebben georganiseerd. Van de volgende onderwerpen zijn bijeenkomsten geweest: Fasen van herstel, Stigmatisering, Emoties en gevoelens, Invloed op je werk, Impact op de omgeving, Reguliere Interventies, Aangaan van een zwangerschap, Complementaire interventies, Prikkel en energie, Schaamte en schuldgevoelens, Opname en Traumatische bevallingen. De verslagen hiervan zijn terug te lezen op:

<https://www.memam.nl/Herstel/Ervaringsgroepen/Verslagen-bijeenkomsten/>

Voor de toekomst hebben we veel plannen die we willen realiseren. We willen het voor de moeders vooral laagdrempelig houden, zodat ze altijd hun verhaal kunnen blijven doen. Voor professionals gaan we in een bijeenkomst organiseren, deze zal via onze nieuwsbrieven bekendgemaakt worden. Wil je meer weten van onze stichting, schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief:

<https://www.memam.nl/Nieuws/Inschrijven-nieuwsbrief/>

Deze bijdrage is van Karin den Oudsten, voorzitter en grondlegger van Stichting Me Mam.

Email: info@memam.nl

Digitale Nieuwsbrief

Mocht je de nieuwsbrief digitaal willen gaan ontvangen? Stuur dan een mailtje met je naam en email adres naar opper@erasmusmc.nl

Tenslotte

- Heeft u vragen over het onderzoek? Neem dan gerust contact met ons op.
- Indien u advies zoekt over een volgende zwangerschap, kunt u zich via uw eigen behandelend psychiater of via de huisarts laten verwijzen naar de poli van het Erasmus MC poli.psych@erasmusmc.nl.
- Bent u verhuisd? Wilt u dan uw nieuwe adres aan ons doorgeven?
- Hartelijk dank voor uw interesse in en/of uw deelname aan OPPER!

Contactgegevens

E-mail: opper@erasmusmc.nl

Telefoon: 06 3114 5015

Vriendelijke groeten,

namens het hele onderzoeksteam,

Veerle Bergink en Astrid Kamperman